

Ujarassiorit:

Malup ujarak nassaava
55.000 koruuninik
naleqartoq

Malu fandt
vinderstenen til
55.000 kroner

4-7

**Annertuumik
sanaartortoqaraluartoq:**

Nummi inissaaleqineq suli
ukiorpassuarni atuutissasoq

Trods massivt byggeri:

Mange år endnu med
boligmangel i Nuuk

10-11

**Siumup
ataatsimeersuarnissaa:**

Erik Jensen
siulittaasuuginnarusuppoq

Siumut Landsmøde:

Erik Jensen vil beholde
formandsposten

12-14

SERMITSIAQ

GRUNDLAGT 1958 | NR. 29 | 21. JULI 2023 | UKIUT/ÅRGANG 65 | SERMITSIAQ.AG

Utoqqarmiut Kangerluarsunnguani pilersaarut: Sanaartugarujussuarmik pilersitsisoqartussanngortoq

Buksefjordsprojekt: Gigantisk anlægsarbejde

8-9

© Niras

Iluatsilluartoq:

Aasianni neriniartarfik nutaaq
atorluarneqalereersoq

Succes:

God start for ny restaurant i Aasiaat

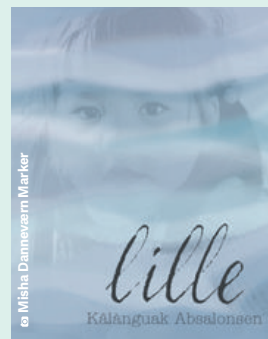
2-3

Pride:

LGBTQ+-it pisinnaatitaaffii sammeneqartut

Fokus på LGBTQ+ rettigheder

26-27

**Ny
erindringsbog:**

Bortadoption
gennem et barns
øjne

Atuagaq eqqaamasalersaarut nutaaq:

Meerarsianngortitsineq meeqqap
isaanit isigalugu

28-29

Schweizimut ilisimatusartut Narsaq qulaanut ballonimik 600 meterinik qutsissuiliimmu ullut tamaasa qullartitsisarput.

De schweiziske forskere sender dagligt en ballon op i 600 meters højde over Narsaq.

Balloner over Narsaq

Spektakulært forskningsprojekt skal undersøge luftforureningen i Sydgrønland

KLIMAFORANDRINGER

Jesper Hansen

jesper@sermitsiaq.gl

Et stort forskerhold fra Schweiz opholder sig i øjeblikket i Narsaq, hvor de undersøger luftens partikelindhold for at blive klogere på, hvordan klimaændringerne måske påvirker udbredelsen af luftforurening.

Undersøgelserne foregår blandt andet ved at opsende nogle særlige meteorologiske balloner i luften over Narsaq.

Luften i Narsaq er ren og ganske uforurenet, så det er et godt sted for at undersøge, hvordan partikler spredes i luften, forklarer miljøforskeren og professoren Julia Schmale fra det schweiziske tekniske universitet Ecole Polytechnique Federale de Lausanne til Sermitsiaq. Julia Schmale er leder af det store forskningsprojekt.

Vi måler luftens kemiske sammensætning, især de fine partikler. Fine partikler kan være tegn på forurening, og det kan påvirke klimaændringer. Luftforurening er ikke et problem i Narsaq, hvor luften er meget ren. Derfor er effekten af de fine partikler på klimaet, som er med til at danne skyer, meget vigtig.

Data med sekunders mellemrum

Vi ved ikke meget om, hvordan partiklerne kommer til Sydgrønland: fra havet, landet, isen? Så vi samler data i realtid med få sekunders mellemrum for at besvare disse spørgsmål. Vi opsender også balloner for at se, om partiklerne er anderledes højere oppe i atmosfæren i forhold til jorden.

Ballonerne er med til at gøre forskningsprojektet meget synligt i Narsaq, hvor indbyggerne kan følge med i de daglige opsendelser.

Ballonen har et rumfang på 64 kubikmeter og fyldes med helium. Den kan bære 30 kilo instrumenter og nå en højde på 600 meter, siger Julia Schmale.

Stort projekt

Luftmålingerne er en del af et større forskningsprojekt, som kaldes GreenFjord. Udover meteorologer og luftforskere medvirker også forskere inden for marinbiologi, kryosfæren (frosset vand som sne og is, red), biodiversitet, land og mennesker. I alt kommer der omkring 20 forskere fra alle hold til Narsaq i sommerens løb. Udover forskere fra Schweiz er der også forskere fra Japan og Storbritannien.

Fra 4.-8. august benytter kryosfæreholdet skibet Adolf Jensen. I slutningen af august skal marinbiologerne på togt med Naturinstituttets forskningsskib »Sanna«.

GreenFjord-projektet er finansieret af the Swiss Polar Institute, the Swiss National Sciences Foundation, Ecole Polytechnique Federale de Lausanne, Federal Institute of Technology Zurich, University of Zurich og University of Lausanne.

Under opholdet i Narsaq bor forskerne på Narsaq International Research Station, som er en uafhængig facilitet drevet på non-profitbasis – og som skal understøtte forskning i Sydgrønland inden for en bred vifte af forskningsprojekter.

De schweiziske forskere pointerer over for Sermitsiaq, at deres projekt intet har at gøre mineindustrien og en eventuel råstofudvinding på Kvanefjeldet at gøre.

Balloninut teknikerip Lionel Favrep Schweizimeersup paasissutissat Narsap qulaani ballonimeersut ajuunnginnersut takuai.

Ballonteknikeren Lionel Favre fra Schweiz tjekker data fra ballonen over Narsaq.

Narsap qulaani ballonit

Kujataani silaannaap mingutsinneqarnera ilisimatusaatitut pilersaarutikkut alutornartukkut misissuiffigineqassaaq

SILAP PISSUSIATA ALLANGORIARTORNERA
Jesper Hansen
jesper@sermitsiaq.gl

Sekundit arlaqanngitsukkuutaarlugit nalunaarsuinerit

– Sananeqaateeqqat minnerit qanoq Kujataanut annguttarnersut ilisimasaqarfigivallaanngilavut: immameersuuppat, nuna-meersuuppat imaluunniit sermersuar-meersuuppat? Taamaalilluta apeqqutit taakku akisinnaajumallugit, piffissami piviusumi sekundialuinnarnik akuttussusilimmik paasissutisarnik katersisarpugut. Balloninik aamma qullartitsisarpugut, taamaaliornit-sigut takujumallugit sananeqaateeqqat minnerit nunamiittunut sanilliullugit narsuup silaannartaaniittut allaanerunersut.

Ballonit misissuinerimik suliniut Narsami takussaasorjussuannortippaat, Narsarmiiummi taamaalillutik ullut tamaasa qullartitsisarnernik malinnaasinnaasaramik.

– Balloni 64 kubikmeterinik imartussu-eqarpoq heliumimillu immerneqartarluni. Atortunik 30 kiilut angullugit oqimaassu-linnik qullaassisinnaavoq 600 meterinillu qutissusilimmut anngussinnaalluni, Julia Schmale oqarpoq.

Suliniut annertoq

Silaannarmik uuttortaanerit ilisimatusaa-tigalugu suliniutip angisuup ilagai, taane-qartarlutillu GreenFjord. Silasiortut silaan-narmillu ilisimatusartut saniatigut immami uumassusilinnut, imermik sikusimasumik misissuinerit (imeq sikusimasoq, aput aam-ma sermeq, aaq.) uumasut assigiinngii-aarnerat, nuna inuillu misissuiffigalugit. Ilisimatusartut 20-t misaanniittut holdinit tamaneersut aasaanerani Narsamut tikittus-saapput. Ilisimatusartut Schweizimeersut saniatigut ilisimatusartut Japanimeersut Tu-luillu Nunaanneersut aamma peqataapput. Imermik qerisimasumik ilisimatusar-tut angallat Adolf Jensen 4. aggustimit 8.

Schweizimiut ilisimatusartut Narsamiittut aggustip naalernerani Pinngortitaleriffiup umiarsuaa "Sanna" atorlugu misissuiartussapput.

De schweiziske forskere i Narsaq skal i slutningen af august på togt med Naturinstituttets forskningskib Sanna.

© Leif Josefson

aggustimut atorniarpaat. Immami uumas-susilinnik misissusit aggustip naalernerani Pinngortitaleriffiup ilisimatusaatitut umiar-suaa »Sanna« atorlugu misissuiartorlutik angalassapput.

Suliniummumt GreenFjordimut aningaasaliisut tassaallutik Swiss Polar Institute, the Swiss National Sciences Foundation, Ecole Polytechnique Federale de Lausanne, Federal Institute of Technology Zurich, University of Zurich aamma University of Lausanne.

Ilisimatusartut Narsamiinnerminni International Research Stationimi najuga-qarput, taanna tassaalluni iluanaarniutigina-gu najugaqarfik arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsooq – taannalu Kujataa-ni ilisimatusaatigalugu misissuinessanut pilersaarutininut arlalinnut tapertaanissamik suliaqartuulluni.

Schweizimiut ilisimatusartut Sermitsia-mut erseqqissarpaat, suliniutigisartik aat-sitassarsiornissamut ilaatigullu Kuanner-suarni piiasinnaanissamut attuumassute-qanngilluinnarmat.

Ilisimatusartut GreenFjordimeersut atortumik ilaat Narsaq International Research Stationip saavani takusassiaaraat.

Forskerne fra Greenfjord præsenter noget af deres grej foran Narsaq International Research Station.

© Nammineq pigisaq / Privat